

процес напредне достатъчно, необходимостта от разработване на някаква отделна наука „обща теория на статистиката“ ще се стеснява, докато отпадне напълно. Дали като учебна дисциплина ще има нужда от нея, е отделен въпрос. Ако има нужда, логично е споменатите съставки на курса вместо да бъдат преплетени една в друга, да бъдат третиранни поотделно в курса. Така или иначе двадесет и първи век е вероятно векът, когато този стадий на осъзната **интеграция** ще бъде достигнат.

Друг общ извод от цялото ми развитие като статистик теоретик е, че е настъпило вече времето да се откажем от защита на *наименованието* „обща теория на статистиката“, макар то да е установена езикова традиция. Защото употребата на това наименование предизвиква неадекватни асоциации не само у широките обществени кръгове. Дори научни работници срещат трудности да проникнат отвъд наименованието до същността и това им пречи да осъзнаят наличието на споменатия универсален исторически процес. На мен лично усилията в тази насока заеха един живот. Далеч по-насочващо е да говорим за „обща теория и методология на съвкупностните изследвания“.

Разбираемо е, че по естеството си такова внушение не може да има за адрес аудитория, състояща се само от български статистици. Ето защо нека поясня, че на всякакви европейски езици, славянски и неславянски, можем да говорим за „обща теория и методология на си-

нагматичните изследвания”². Вместо за „статистика“ - за „**синагматика**“. „Статистика“ и „статистически“ могат да се запазят в словооборота за обозначаване на едноименното държавно учреждение и неговата дейност, както и за пряко свързаните с него учебни дисциплини, знания и данни, в съгласие с традицията и етимологията на термина „статистика“³. Това нововъведение, макар и от чисто терминологичен характер, би внесло повече яснота и би направило по-целенасочена насрещната изследователска дейност, за която споменах. За промяна в терминологията се изказах най-напред в *Die Struktur des statistischen Denkens*, „Allgemeines statistisches Archiv“, Н. 4, 1985, Gießen, Bundesrepublik Deutschland, както и настойчиво в статията „К дискусии по въпросу, что такое „прикладная статистика“, „Вестник статистики“, кн. 2, 1988, Москва.

Като заключение и в съответствие с общоприетата у нас практика мога да се опитам да обобщя в какво виждам по-съществените резултати от дейността си като български статистик теоретик.

1. В това, че пледирах за освобождаване на съвкупностния начин на изучаване на масови явления от прокрустовото ложе, в което го държи двусмисленият и амортизиран термин „статистика“ („статистически“);

2. В това, че се стремях да застана на достатъчно висока гледна точка, позволяваща да се видят приликите и отликите между съвкупностния и несъвкупностния (конвенционалния) начин

² „Синагматична“ - от старогръцкото синагеин, т.е. събирам накуп.

³ „Статистика“ - от латинското статус, т.е. състояние, и средновековното италианско стато, т.е. държава.